

Esta mostra ten como obxecto poñer en valor o papel que desempeñaron as asociacións culturais en Galicia e os seus axentes durante os últimos quince anos da ditadura franquista (1961-1975). Desde as primeiras iniciativas de rescate da cultura galega comezadas por Galaxia e a súa rede, as accións daqueles mozos e mozas foron determinantes para estender a lingua e a cultura identitaria mediante a fórmula asociativa, nun marco pouco propicio para este labor. A súa metodoloxía integradora, tendendo pontes co galeguismo de antes da guerra, e a súa penetración no tecido social foron determinantes para consolidar os pasos precisos no camiño da construción dunha cultura nacional.

Ricardo Gurriarán

Comisario e coordinador da exposición

CASA GALEGA DA CULTURA
Sala de Exposicións
Do 9 de outubro ao 11 de novembro de 2012

Horario

Luns a venres: 18:00 a 21:00 h

Sábados: 12:00 a 14:00 e 18:00 a 21:00 h

Domingos e festivos: 12:00 a 14:00 h

CONCELLO
DE VIGO

CONCELLO
DE VIGO

Asociacionismo cultural en Galicia (1961-1975)

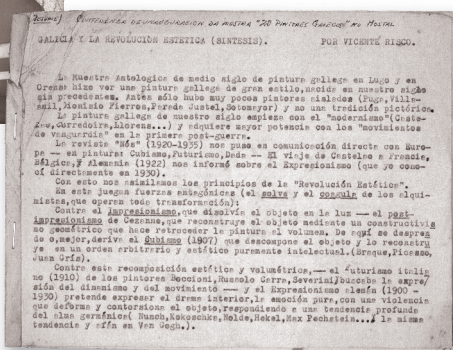
**UN CANTO
E UNHA LUZ
NA NOITE**

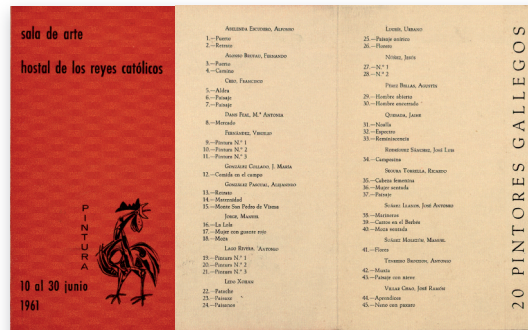
Pasquín e fotografía da representación de *Os vellos de Castelao* na praza da Quintana (Santiago, 1961)

Conferencia de Vicente Risco «Galicia y la revolución estética», no Hostal dos Reis Católicos e mecanoscrito orixinal da conferencia, organizada polo Galo en 1961

O profesor Xesús Alonso Montero, militante comunista, intervindo nunha das primeiras actividades públicas da Asociación Cultural de Vigo (maio de 1966)

Díptico da mostra *20 pintores gallegos*, primeira actividade cultural organizada polo Galo (xuño de 1961)

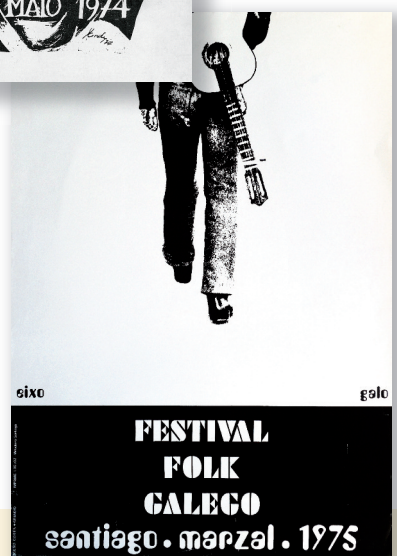

Conferencia de Camilo Nogueira, presidente da Asociación Cultural de Vigo, no Ateneo de Moaña. Acompañano Xan López Facal, con lentes, e directivos do Ateneo (ca. 1969)

Ateneo de Pontevedra poster for 'Día das Letras Galegas' (1886-1958) on May 17, 1968, listing events like a mass in Cuevillas and a literary conference.

Carteis da Mostra de Teatro Galego de Ribadavia, organizada por Abrente (1974), e do Festival Folk Galego, organizado polo Galo e polo Facho en 1975

Dúas décadas despois da desfeita cultural e política provocada pola Guerra Civil, as primeiras asociacións culturais fundadas nas cidades e nas vilas de Galicia foron capaces de dar pasos pioneiros e determinantes para a defensa e a promoción dos valores culturais do pobo galego, anunciando o que habería de ser o programa cultural desenvolto polo sistema autonómico constituído a partir da transición democrática.

tura como unha ferramenta axeitada para o coñecemento da historia, a realidade socioeconómica e os problemas máis estruturais de Galicia. Alborexaba a década dos sesenta do pasado século, aqueles anos que marcaron profundamente os rumbos da sociedade occidental até a eclosión final das revoltas do ano 68, tamén sucedidas de modo precoz na Compostela universitaria da primavera daquel ano.

bradas en Compostela na segunda metade da década dos cincuenta. Nese escenario dificultoso pero cada vez máis aberto á práctica cultural pensada e feita en galego, foron aparecendo as primeiras agrupacións culturais que son obxecto central desta mostra. A primeira en Santiago de Compostela no ano 1961 co nome de O Galo, que foi a que tentou abrir camiños que moi logo habían seguir outros colectivos, bautizados con nomes aurorais como O Facho, Abrente e algúns outros, dispostos a cambiar a paisaxe cultural e canda ela a imaxe, a conciencia e a proxección do país.

que detalla o máis significativo do quefacer cultural de moitas cidades e vilas galegas, de Compostela a Vigo, da Coruña a Ourense ou de Ribadavia a Ribadeo. Foron os primeiros pasos para unha necesaria regaleguización, plasmados nos cursos de lingua galega, nos ciclos sobre a historia de Galicia ou nas conferencias e coloquios dedicados a reflexionar, argumentar e debater sobre o teatro, o espallamento da obra literaria, o achegamento ao cinema e á música... Iniciativas e actividades que crearon novas redes de comunicación e abriron, así mesmo, relacións e espazos aos contidos culturais nos medios de comunicación, a saber, na prensa impresa e na radiodifusión, pois daquela a televisión aínda ficaba lonxe.

que vai ficar como un referente para o estudo desta etapa histórica. A segunda finalidade está na propia exposición que resultou deste traballo previo: trátase de recoñecer e difundir o traballo das xentes e dos colectivos pioneiros do asociacionismo cultural, poñendo en valor aquel legado e incorporando eses activos a este tempo noso. Para cumprir ese obxectivo a mostra ten carácter itinerante pola Galicia que as entidades asociativas propulsoras da cultura converteron en argumento para o estudo e o coñecemento e tamén para a reflexión e a transformación da sociedade. En suma, queremos abrir un espazo para a nosa propia autoestima colectiva e para a recuperación do papel central que a cultura desempeñou na configuración da Galicia dos últimos lustros.

gado polo seu comisario, Ricardo Gurriarán, persoa xa ben bregada neste tipo de iniciativas, como se puxo de manifesto hai poucos anos coa mostra dedicada ás revoltas do 68. Grazas a iso, todo ten un ar de familia que penso que lle cadra ben a esta nova actividade de reconstrución dun período esencial da historia cultural e política de Galicia. De forma pioneira e mesmo emblemática, a primeira daquelas asociacións culturais leva o nome dun galo e a segunda, dun facho. O galo que canta que unha nova xeira histórica está amecendo no abreinte de Galicia e o facho que alumeou os pasos daqueles devanceiros son as mellores metáforas que podemos escoller como definición dos tempos que corren hogano, nos que se segue a precisar de galos que canten e de fachos que dean luz, aínda que agora actúen en plataformas dixitais e en redes sociais e non en humildosas asociacións.

Ramón Villares
Presidente do Consello da Cultura Galega